

ולהנחבאר דנש"ע נלמח הפקעת הממון מהחיוצא
 לשחררו, נתעורר קושי המקנה וקושינו
 דנימח קלנד"מ, וכשהרניתי הדברים לפני מרן רש"י
 האנ"ד דפה שליט"א, אמר דל"ש קלנד"מ דזה הדין והחיוצא
 לשחררו הוי כשחרור נמקת וכבר זכה נמקת השחרור
 והחיוצא נש"ע עדיף מהכפי' למ"א דשם הוי רק מזה
 וע"כ מהני כשאקני' לננו קטן, אצל נש"ע חיוצא הוא
 וכבר זכה, ועוד דקלנד"מ ל"ש רק על חיוצא משון או
 מלקות, אצל החיוצא לשחרר ל"מ חיוצא דמונאל ואין נופל
 ע"ז הפטור דקלנד"מ, והדברים ברורים. *) ולענ"ד
 להוכיח דהוי כשחרור נמקת מנכ"ק ל' דנש"ע מפקיע
 מידי שעבוד ומשמע דגם למ"ד דג"ש מפקיע, דאל"כ
 קשה מאי פריך לימא דרבנא תנאי הול"ל דפליגי אי לר"ך
 ג"ש, והתוס' כתבו דגם הירושלמי הטעם דמפקיע דלא
 מצינו ענד משתחרר וחרור ומשתענד, ומוכח מזה דגם אי
 ג"ש אין יכול הענד למכור א"ע עוד הפעם לאדונו או
 לאחר וכן לא יוכל למחול החיוצא לשחררו, וע"כ הטעם
 דהוי כשחרור נמקת וכל נמקת שנשתחרר אין חחר
 ומשתענד, וע"כ ל"ש קלנד"מ, וכמשכ"ל דל"ש קלנד"מ
 על שחרור שכבר נעשה, ואף דזה הוי קנס ונעין העמדה
 דדן, מ"מ אח"כ זוכה למפרע, והנה נמפקיר ענדו ג"כ
 אין יכול למכור א"ע עוד הפעם כשכבר זכה נעממו
 מה"ט דכבר נשתחרר נמקת, ואך כשלא זכה נעממו
 משמע דיכולים לזכות בו וכמו בגר שמת, ואולם ק"ל
 ממי פריך, להוסיף וזה דאמר' דמפקיר לר"ך ג"ש ודחיק
 לשנוי' דלר"ך וא"ל תקנה והרי יש תקנה שלא יזכה נעממו
 ויזכו בו אחרים ואז ישתחרר ע"י שניהם ביחד, ועיין
 בתוס' ר"ד דף ל"ה, וא"ל דככה"ג פשיטא דלר"ך ג"ש,
 דהרי לשמואל גס כשלא זכה נעממו א"ז ג"ש ואין אחרים
 יכולים לזכות בו וכמ"ש הפ"י, וע"כ לר"ך להשמועין
 לאפוקי משמואל, ולכאורה אפ"ל דגם כשלא זכה נעממו
 אין יכולים לזכות בו גם לדידן, ול"ד לגר שמת, לפמ"ש
 התוס' בעירובין ס"ט דהזוכה נכסיו הגר הוי כיוורש ולא
 נסתלק רשות האדון אף רגע וכ"כ הרשב"א בגיטין,
 אצל נהפקר שכבר נסתלק רשות הנעלים הוי כמשחרר
 אף נח"מ ס' רע"ג מוזכר דגם נהפקר יכולים לזכות
 בקטנים ע"ש, וה"ה לגדולים כשלא זכו נעממו, ולפ"ז
 קשה כנ"ל דשפיר יש לו תקנה, ולכ"כ לפמ"ש לעיל
 נטעמאל דמוימר דהפקיר כל דין געליו וע"ל א"ל תקנה
 ולכן גס כשלא יזכה נעממו ויזכו בו אחרים לא יוכלו
 לזכות רק בקנין הייזיון אצל שוכי דזה שיה' הם הנעלים
 לשחרר א"ע, דהנעלים לשחרר ל"ש רק לגעל קנין האיסור,
 וע"ז ל"ש זכ' להחר, ואפ"ל עוד דגם כשיזכה המפקיר
 גופא לא יועיל דהין תופס ע"ז קנין, והוא נמשך רק
 מקנין האיסור וכשכבר נפקע ונפרד ע"י ההפקר שז
 ל"ש ע"ז זכ', ועכ"פ אחרים נודאי ל"ש שיזכו, וע"כ
 מוכרח לשנוי' דלר"ך וא"ל תקנה, וכ"ז לאמימר, אצל
 לדין דנופקיר יש לו תקנה ומשום דס"ל דלא חל ההפקר
 על דין הנעלים לשחרר דהוא מקושר עם קנין האיסור
 ורק הגומון לחוד מופקע ע"י ההפקר וע"כ שפיר אחרים
 זוכים בו ויוכל להשתחרר ע"י שניהם, וכמ"ש התוס' ר"ד הנ"ל

וק"ל

*) **הגהה והרי** חזינו דגם כשכבר מופקע הממון מ"מ
 יולא נשי"ע כחציאר בתוס' נ"ק שם ד"ה
 איש ואשה, ומשמע דגם לנ"ד לר"ך ג"ש חל החיוצא
 לשחררו גם ככה"ג.

זכ' יעו"ש, נהא דנעי לרשב"א מהו שיעשה שליח ואין
 משתחרר ע"י זכ' כיון דנעין מטי לידו אף נזכו לכמה
 הראשונים נדעת הרי"ף, והרי ל"ל ג"י נכ"א, ודוחק
 למר דליירי נפניו וזה יודה הרי"ף דל"נ מטי לידו,
 וע"כ מוכרח דהממון נפקע מיד אף דלא מטי לידו, וכיון
 דנפקע הממון שז יש לו יד, ולפ"ז קשה לשמואל כיון
 דנפקע הממון מדוע לא יתנו לאח"מ הא א"ז ג"ש כלל,
 ואף דשמואל תנאי מ"מ דחוק לאוקמי סתם משנה דלא
 כשמואל, וכן יקשה לאמימר דמשמע הא מחיים נותנים,
 והא כיון שנפקע הממון הרי א"ל תקנה, ואולם לפמ"ש
 יחא דדוקא נמפקיר ס"ל כן וכנ"ל, אצל הכא שפיר
 מהני הנ"ש דלא מופקע ממנו כח האדון לענין שחרור
 ועדיין הוא נעלים ע"ז, וע"כ גם לשמואל לר"ך הנ"ש
 דמקרי ענד איש משום זה גופא, וא"ל גם לדבריו כיון
 דא"י לחור וניד הזוכה לשחרר נע"כ של אדון וא"כ
 הרי אין לו שום זכות גם לשחרור ולא יטרך ג"ש
 לשמואל, דז"א דכן הוא הזכ' מתחילה שימטי לידו ומכח
 האדון המזכה הוא דנותנו ול"ש דמשום זה גופא יופקע
 זכות האדון, ודע דאין סתירה לדבריו מהתוס' דף
 מ"ג נד"ה אצל, שהקשו מאמימר וכן ממה דמדה הנ"מ
 דף מ' דנסקרתא דענדי דליזנן לעכו"ס להך דמפקיר
 יעו"ש, דאין הכונה ממה דמכר המע"י לעכו"ס ע"כ
 דמי למפקיר, רק משום דהתם ה' קנס חכמים שיאל
 לתירות, ומדין הפקר נ"ד וע"כ דמי למפקיר, וכן מנצח
 מוסף תירוש.

ולפי הנחבאר אין ראוי לנידן דידן, דנש"ע לא הוי שחרור
 לממון, דאף אי נימא דהוי שחרור מופקע הממון,
 מ"מ ל"ק משמואל ואמימר דדוקא נמפקיר ס"ל כן, אצל
 נש"ע נשאר נעלים לענין השחרור, ומה"ט לר"ך ומהני
 הנ"ש וכמ"ש, ואולם אף שאין ראוי, מ"מ נראה כמ"ש
 דהפקעת הממון נלמח רק מהכפיה, דמאין לנו לחדש
 שחרור לקנין הממון נלד, ואחרי כי הני דס"ל לר"ך ג"ש
 דרשי לחפשי ישלחנו להנא והיינו ע"י שטר דגמר מלשה,
 א"כ מהכ"ת נחדש שחרור לממון וע"כ דהפקעת המע"י
 מסתעף מהחיוצא לשחרר, וסברא זו דמשום החיוצא לשחרר
 נפקע הממון מוכרח ונהא דה"ע והנ"ה דכופין לשחרר
 למ"א והקשו התוס' דאך כופין והא עובר נעשה ומעולם
 ה' ק"ל ומלאתי להטו"א שתונה על קושיהם דהרי מוכח
 שם נסוגיא דלמ"א מופקע הממון גם טרם השחרור
 וכמ"ש התוס' נד"ה יוס, וכיון שכבר מופקע הממון שז
 ליכא עשה לשחרר וכמ"ש התוס' דף מ' ע"ש.

ולפמ"ש יחא דלא ה' שום תקנה למ"א להפקיע המע"י,
 והא דמופקע הממון הוא רק חולדה ממה דכופין
 לשחרר, וע"כ שפיר הקשו דעובר נעשה ומיושג ג"כ קושיה
 הרשב"ל והרש"א בתוס' דף מ"ג ד"ה נענד, וע"ש במהר"ס
 וכן משמע מתוס' ד"ה יוס שכתבו קאת תימא, דאם ה' תונה
 להפקיע מע"י ה' הקושיא עצומה מה מהני
 דאקני' לננו קטן, ועיין תוס' ריש חגיגה שהקשו משמואל
 ופירשו האחרונים דכונתם דלשמואל לונה לר"ך לכפותו
 לשחרר הא כבר מופקע המע"י וא"ז ג"ש, ולפי מ"ש
 אאלפ"כ וגם מדוע לא הקשו מאמימר וכמו שהקשו
 בגיטין על מוכר לעכו"ס, ול"ל דכונתם דמשמע ומהושה
 דלר"ך ג"ש ולשמואל יפקירוה לחוד, ונדחה לפ"ז ונ"ש
 המנ"ח על הקושיא דכיון דכותנ לו שטר אדוני, ישתחרר
 דזה גופא להפוסקים דשט"ח הוי ככסף, וכתב דכיון
 דמופקע מע"י שז אין נשתחרר נכסף כמו נמפקיר
 ע"ש, ולפמ"ש ל"ש כן כיון דההפקעה נלמח מהכפי'.